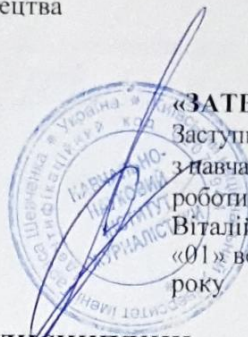

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Інститут журналістики

Кафедра кіно- і телемистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з навчально-виховної
роботи
Віталій КОРНЄВ
«01» вересня 2021
року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Музика в кіно і на телебаченні

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма

02 Культура і мистецтво

21 Аудіовізуальне мистецтво і виробництво
перший, бакалавр

*ведучий програм телебачення, сценарна майстерність і
режисура кіно та телебачення, кіно-, телеоператорство,
звукорежисура*

вид дисципліни

обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021 / 2022
Семестр	8
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

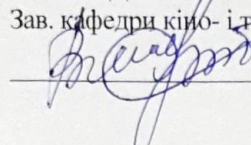
Викладачі: **Бадіон Сергій Васильович**, викладач
кафедри кіно- і телемистецтва

Пролонговано: на 2019/2020 н.р. _____ («__») __ 20__ р.
на 2020/2021 н.р. _____ («__») __ 20__ р.
на 2021/2022 н.р. *Волобуєва* (*Вла*) «29» *08* 2022 р.

Розробник: **Бадіон Сергій Васильович**, викладач кафедри кіно- і телемистецтва

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри кіно- і телемистецтва

 Віта ГОЯН

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією Інституту журналістики

Протокол від « 31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії Анастасія ВОЛОБУЄВА

1. Мета дисципліни – опанування студентами теорією і практикою застосування музики в кіно і на телебаченні; вивчення принципів, прийомів, умов використання музики в кіно-, телемистецтві. Здатність виконувати типові завдання у типових ситуаціях у процесі навчання у сфері аудіовізуального мистецтва. Виконання колективних і самостійних творчих завдань під керівництвом художнього керівника. Мати творчу уяву та образно мислити.

2. Попередні вимоги до опанування:

1.Знати:

- принципи будови й структуру аудіовізуального твору.
- історію й стилістику мистецтва та літератури.
- загальні принципи кіномонтажу.
- головні засади дотримання авторських і суміжних прав в Україні й у світі.

2. Вміти:

- працювати із всіма видами сценаріїв.
- характеризувати час і місце дії твору, характер та притаманні риси героїв твору, розуміти й описувати внутрішній світ героїв й підтексти твору.
- монтувати аудіовізуальний твір як цілісну історію, сюжет, оповідь.

3. Володіти елементарними навичками

- роботи із комп'ютерами, бібліотеками й зібраннями музичних і шумових фонограм.

3. Анотація навчальної дисципліни: ознайомити студентів із процесом становлення музики в кіно-, телемистецтві як засобу виразності та монтажно-драматургічної організації екранних творів, з основними етапами еволюції, різновидами кіномузики, специфікою її використання в кіно і на телебаченні. Заняття з дисципліни «Музика в кіно й на телебаченні» супроводжуються переглядами фрагментів фільмів чи їхніх видів кінотелепродукції, а також включають виконання практичних завдань із застосуванням музики в кінотелепродукції.

4. Завдання (навчальні цілі):

Розкрити основні вимоги, закономірності, принципи, правила і навички з яких складається професійна діяльність митців аудіовізуального мистецтва.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей

ЗК-3. Базові загальні знання.

ЗК-8. Здатність прийняття рішень.

ЗК-9. Здатність до критики та самокритики.

ЗК-15. Розуміння культури та звичаїв інших країн.

ФК-2. Знання компонентів видовищних та мистецько-видовищних, творів, їх базових основ та специфіки системи виражальних засобів.

ФК-3. Спроможність розрізняти інформаційний, виразний та образний рівні змісту.

ФК-8. Вміння пошуку та відбору фактів, подій, явищ, які становитимуть тематичну основу екранного продукту, використовуючи різні джерела та методики одержання інформації.

ФК-9. Здатність формувати задум майбутнього екранного твору, розвивати і збагачувати його разом з іншими учасниками творчого процесу.

ФК-12. Здатність організовувати та проводити на належному художньому рівні різного виду

ФК-18. Вміння використовувати мовні одиниці відповідно до мовних та етичних норм і потреб, вимог стилю з урахуванням поставленої мети та специфіки екранного твору.

5. Результати навчання за змістової частини дисципліни

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та <u>пороговий</u> критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати професійну термінологію, тенденції розвитку технічних засобів для роботи зі звуком, вільно орієнтуватися в жанрових особливостях озвучування аудіовізуальних творів.	Лекції, семінарські заняття,	МКР, усні та письмові відповіді	5
1.2	мати уявлення про різноманіття музичних творів у часі, стилістиці та напрямках їхнього створення.	Лекції, семінарські заняття,	Виконання практичних завдань і вправ, залік	30
1.3.	розуміти взаємозв'язки між фазами та процесами виробництва аудіовізуальної продукції	Лекції, семінарські заняття,	МКР, усні та письмові відповіді, виконання практичних завдань і впра, залік	5
2.1	Вміти вибудовувати звукове вирішення аудіовізуального твору згідно сценарію і концепції режисера-постановника, знаходити найбільш оптимальні способи вирішення творчого завдання та залучати до цього найкращі технології.	Лабораторні заняття, самостійна робота з виконання практичних завдань та вправ.	виконання практичних завдань і вправ, залік	30
2.2.	Вміти створювати власні концепції звукового вирішення аудіовізуальних творів.	виконання практичних завдань та вправ.	виконання практичних завдань та вправ. залік	10
3.1	Вміти успішно працювати в команді й колективно створювати аудіовізуальну продукцію	Самостійна робота, виконання практичних завдань та вправ.	виконання практичних завдань та вправ.	15
4.1	Автономність і відповідальність Критичне оцінювання власних та командних результатів праці.	Лекції, Лабораторні заняття, практичні завдання, самостійна робота	МКР, усні та письмові відповіді	5
	Разом			100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1	4.1
ПРН-1. Володіє культурою мислення, аналізує та обробляє інформацію за допомогою використання відповідних методів, встановлює зв'язки зі вже набутими знаннями	+			+			+
ПРН-2. Визначає цілі майбутньої діяльності, вміє передбачити результат, знаходить ресурси для його досягнення		+	+		+		
ПРН-3. Дає об'єктивну оцінку різним соціальним явищам, які відбуваються у суспільстві				+			
ПРН-9. Усвідомлює колективну природу творення, необхідність взаємодії зі співтворцями та творчо-виробничими виконавцями від задуму до практичної його реалізації. Демонструє здатність осмислення, аналізу та критичного ставлення до власних та колективних ідей		+		+		+	
ПРН-15. Вільно орієнтується у сучасному інформаційному просторі. Вміє віднаходити та багатоаспектно вивчати актуальну тему, пояснювати й інтерпретувати факти, розрізняти головне і другорядне. Володіє знаннями принципів роботи з джерелами інформації. Вміє цілеспрямовано працювати з людиною, документом, фактологічним наповненням оточуючої дійсності		+			+		

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Впродовж одного семестру 50% відводиться на аудиторне навчання (лекції, семінари, модульні контрольні роботи, екзамен), 50% на самостійну роботу. За два семестр студент максимально може набрати 100 балів (60 балів у семестрі, 40 балів – на екзамені), рекомендований мінімум – 50 балів.

- семестрове оцінювання:

Роботи за період навчання	Змістовий модуль1 Макс/мін	Змістовий модуль 2 Макс/мін	Екзамен Макс/мін	Підсумкова оцінка Макс/мін
Письмова робота (есе)	2 x4=8/3 x3=9	1x6=6/3 x3=9		
Усна відповідь (презентація, вправа)	2x4=8/3x3=9	1x6=6/3x3=9		
Практична робота (аналіз зв.ч.АВТ)	1x4=4/1x1=1	1x8=8/1x1=1		
Модульна контрольна робота (тест;творче завдання)	10/6	10/6		
Творча екзаменаційна робота (проект)			20/10	
Питання на екзамені			2x10=20/2x 5=10	
Всього	30/25	30/25	40/20	100/60

Критерії оцінювання.

Письмова робота (есе): спираючись на знання, отримані на лекціях та на інформацію, знайдену під час самостійної роботи, студент виконує письмову роботу в вигляді есе власних роздумів припущень, вражень, висновків обсягом 1,5 – 2 сторінки а4 на теми запропоновані для такої роботи під час лекційних занять.

Усна відповідь (презентація, вправа): студент під час семінарських занять може виступити перед аудиторією свого курсу чи підгрупи подаючи виконану ним презентацію чи пояснюючи виконання ним вправи.

Практична робота (аналіз звукової частини аудіовізуального твору): студент у вільній формі подає викладачеві власний аналіз звукової частини фільму, із рекомендованого до перегляду переліку.

Модульна контрольна робота (тест; творче завдання): може передбачати як тестування студентів за умови очного проведення МКР, так і подання ними виконаних у довільній формі творчих завдань, теми для яких пропонуються під час лекційних занять.

Самостійна робота:

Впродовж семестру студент працює із рекомендованими літературними й аудіовізуальними джерелами, засвоюючи інформацію та аналізуючи її; виконує письмові роботи, вправи та творчі завдання, готує презентації. Самостійна робота має на меті опрацювання всіх тем за змістовими модулями.

Усі види робіт за 7-8 семестри мають у підсумку:

- у максимальному вимірі 60 балів,
- у мінімальному вимірі 50 балів.

У випадку відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання.

Підсумкове оцінювання

Іспит у письмовій формі: – 10/40 балів.

- кількість балів яка може бути отримана студентом: **40** балів максимум та **10** балів мінімум за **100**-бальною шкалою;

- для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за екзамен не може бути меншою **10** балів;
- рекомендована кількість балів для допуску до іспиту **50** балів мінімум та **60** максимум.
- іспит складається з 2 теоретичних запитань і оцінки за власний творчий проект (музично-шумове оформлення власного аудіовізуального твору);
- **36 – 40** балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати;
- **28 – 35** балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, розкриває зміст поставленого завдання, допускаються несуттєві неточності;
- **20 – 27** балів – загалом володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності;
- **10-20** балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань; має суттєві помилки в роботі; демонструє несамостійність у виконанні завдань.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум **100** балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкового оцінювання (іспиту). Допуск до іспиту передбачає успішне виконання студентом завдань і роботу впродовж усього семестру.

Отже, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із

- суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 50, максимум 60 балів) та підсумкового оцінювання – іспиту (мінімум 10, максимум 40 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

Схема формування оцінки у семестрі:

- дисципліна структурно складається зі двох змістових модулів: «Історія, види та функції кіномузики» та «Музика та її роль у кіно-, телемистецтві». На завершення модулів проводяться модульні контрольні роботи. За підсумками семестру студент може набрати максимально 60 балів.
- За виконання навчальної програми (оцінювання аудиторних завдань і самостійної роботи) студент має отримати впродовж семестру не менше 50 балів (рекомендований мінімум).
- Студент, який набрав сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум 50 балів до складання екзамену не допускається.
- Для студентів, які впродовж семестру не досягли граничного рівня оцінки (50 балів), для отримання допуску до іспиту необхідно відпрацювати пропущені теми у вигляді виконання письмових робіт, вправ, творчих завдань і підготовки презентацій та здати/надіслати їх електронною поштою викладачеві. Максимальна оцінка за додаткові форми оцінювання не може перевищувати 50% підсумкової оцінки (до 50 балів за 100-бальною шкалою).
- Семестрову підсумкову оцінку формують бали, отримані студентом у процесі виконання вказаних видів і форм навчання та отримані на іспиті. Максимальний розподіл здійснюється за таким алгоритмом: 60 балів (60 %) – семестровий контроль і 40 балів (40 %) – іспит. Якщо студент на іспиті набрав менше, ніж 10 балів (тобто 25% від 40 балів, відведених на іспит), то вони не додаються до семестрової оцінки незалежно від кількості балів, отриманих під час семестру, а в екзаменаційній відомості у графі «підсумкова оцінка з дисципліни» вказується лише кількість балів, отриманих під час семестру.
- **Перескладання комісії (друге перескладання).** Для забезпечення об'єктивності оцінювання до складу комісії не має входити викладач, який приймав іспит та перше перескладання. На перескладаннях мають бути представлені модульні контрольні роботи та практичні роботи студента.
- Відсутність студента на парах (більше п'яти впродовж одного змістового модуля), передбачає недопуск до модульної контрольної роботи.

7.2. Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно з можливістю повторного складання / Fail	35-59
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Fail	0-34

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ,
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

№ п/п	Зміст	Кількість годин		
		лекції	семінар	С/Р
Змістовий модуль 1: ІСТОРІЯ, ВИДИ ТА ФУНКЦІЇ КІНОМУЗИКИ				
1	Тема 1. Музика в синтетичних видах мистецтва. Зваук і музика. Музика як засіб розкриття драматургічного змісту твору та екранної характеристики персонажів. Використання музики в німому кіно (тапер, ансамбль, оркестр, співаки). Значення емоційної музики в німому кіно.	4	2	10
2	Тема 2. Аналогія між музикою в кіно та в опері. Виразні засоби й прийоми в синтетичних формах мистецтв. Діалог і музика. Музика й спів. Співвідношення звукових та зорових елементів. <i>Види кіномузики: імпровізація, компіляція, композиція.</i> Кіномузика першої половини ХХ ст.	2	4	10
3	Тема 3. Кіномузика другої половини ХХ ст. Кіномузика українських композиторів другої половини ХХ ст. Закони німого кіно та заборона дійової драматургічної ролі музики. Музика як лідер звукового кіно. Слово як лідер звукового кіно.	2	2	10
4	Тема 4. Функції музики в кіно- та телемистецтві. Сутність ілюстративності в кіно музиці. Принципи використання музики для ілюстрації немюзичних явищ. Програмна та ілюстративна музика: зв'язок між ними. Ілюстративна музика та емоційний вплив. Музичний тематичний програмний матеріал в ілюстрації реальних явищ.	2	2	10
	Модульна контрольна робота 1			
Змістовий модуль 2: МУЗИКА ТА ЇЇ РОЛЬ У КІНО-, ТЕЛЕМИСТЕЦТВІ				
5	Тема 5. Функції музики в структурі телетворів. Роль музики в драматургії кіно-, телемистецтва. Виразні засоби музики кіно-, телемистецтва. Музика і виразні засоби шумів. Синтез музики в серіалах. Музика в звуковій палітрі художньо-документальних телепрограм.	2	2	10
6	Тема 6. Рух, простір і час та музика в кіно. Сучасні українські кіно композитори.	2	2	10
7	Тема 7. Коментуюча сутність кіно музики. Функції шумових ефектів, мови та тиші в кіно.	2	2	10
8	Тема 8. Використання лейтмотивів та пісень у кіно. Використання електронної й «конкретної» музики в кіно.	4	4	10
	Модульна контрольна робота 2			
	РАЗОМ	20	20	80

Загальний обсяг – 120 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Семінари – 20 год.

Самостійна робота – 80 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Бадіон С. Післяроздуми: підсумовуючи два роки дистанційного навчання. *Екранознавство*. 2021. Вип. 5. С. 14–19.
2. Безручко О. Музична кінокомедія «Інтриган» як переломний момент у долі українського режисера театру і кіно Я. І. Урінова. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. Вип. 17. Київ : Видав. центр КНУКіМ, 2016. С. 120–127.
3. Горпенко В. Г. Архітектоніка фільму : режисерські засоби і способи формування структури екранного видовища. В 5 т. / Горпенко В. Г. К. : ДІТМ, 2000. Т. 3. Монтажна архітектоніка фільму; Ч. II. Сюжетотворення. К. : ДІТМ, 2000. 145 с.
4. Литвинова О. Музика в кінематографі України. Каталог. Частина 1. Автори музики художньо-ігрових фільмів, які створювалися на кіностудіях України/ К., 2009. 450 с. URL.: <http://mau-nau.org.ua/etnolog/books/zb/mku.pdf>
5. Рязанцев Лев Васильович. Функції музики у фільмі. URL.: <http://www.info-library.com.ua/libs/stattya/314-funktsiyi-muziki-u-filmi.html>
6. Товстоган Ю. Базові принципи організації роботи прожект-студії. *Екранознавство*. 2021. Вип. 4. С. 94–99.
7. Товстоган Ю. Особливості сучасного науково-творчого етапу роботи онлайн в навчальному процесі для звукорежисерів. *Екранознавство*. 2021. Вип. 5. С. 56–61.
8. Фількевич Г. М. Музика в драматичному театрі. ; Київ. держ. ун-т театру, кіно і телебачення. - 2-е вид., доп. К., 2004. 71 с.
9. Фількевич Г. М. Співдружність муз. Театр – музика – кіно: Монографія. К. Київськ. нац. ун-т театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого, 2016. 76 с.
10. Ширман Р.Н. Мок'юментарі в кіно і на телебаченні. Історія, теорія і практика екранних мистецтв, театру, засобів масових комунікацій, медіа педагогіки : колективна монографія – Київ : КиМУ, 2015. С. 114–126.

Додаткова:

- 1.Бадіон С.В. До питання про музичну паузу в екранних творах. *Екранознавство*. Вип. 1. Київ : Інститут журналістики, 2016. С. 122–129.
- 2.Бадіон С.В., Березна В.О. Археоакустика: звуки, закарбовані в історії. *Екранознавство*. Вип. 4. Київ: Інститут журналістики, 2020. С. 97–104.
- 3.Бадіон С.В., Десятник Г.О. Професія звукорежисер кіно і телебачення: тексти лекцій. Київ : Інститут журналістики, 2019. 68 с.
- 4.Іванишина Лариса Музика в кінематографі України. Режим доступу : http://www.ktm.ukma.edu.ua/show_content.php?id=956
- 5.Інтерв'ю Юлія Чернявська і Олександр Курій МУЗИКА В КІНО ГРАЄ НАЙВАЖЛИВІШУ РОЛЬ Режим доступу : <http://freshproduction.com/uk/muz-yka-%E2%80%93-eto-yazyk-dushi/>
- 6.Сечіна К. Музика в кіно: засоби впливу та приховані сенси. Чому це не просто мелодія на фоні. 05.08.2019. URL.: <https://moviegram.com.ua/music-in-cinema>.
- 7.Стецюк І. «Третєє направлення» и киномузыка Эдуарда Артемьева. К., 2005. 80 с.
- 8.Єрусалимець А. «Якщо мета велична, як свобода, юрба завжди стає народом» : рок-опера «Біла ворона у проекції на сьогодні». 19.05.2019. <https://moderato.in.ua/malenki-muzychni-istoriyi/yakshho-meta-velichna-yak-svoboda-yurba-zavzhdi-staye-narodom-rok-opera-bila-vorona-v-proektsiyi-na-sogodennya.html>.

Інтернет-джерела

- 1.Інтернет-видання з авторськими дослідженнями візуального мистецтва: кіно, серіалів, відеоарту. URL: <https://moviegram.com.ua/about/>
- 2.Все про класичну музику в Україні. URL: <https://moderato.in.ua/>